SUOMEN
TEATTERIJÄRJESTÖJEN
KESKUSLIITTO

7.1.2021

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliiton lausunto sivistysvaliokunnalle HE 245/2020 vp Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto edustaa laajasti teatterin, tanssin ja sirkuksen alan työnantaja- ja työntekijäosapuolia. Jäsenjärjestöjemme jäsenet kattavat käytännössä lähes kaikki suomalaisen esittävän taiteen ammattikentän organisaatiot ja työntekijät sekä osan harrastajateatterikentästä.

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä tartunta-tautilain muuttamisesta. Koronaepidemia on vaikuttanut merkittävästi koko esittävän taiteen kentän tilanteeseen vuoden 2020 aikana ja aiheuttanut niin taloudellista kuin inhimillistäkin huolta toimialallamme.

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto pitää kannatettavana, että elinkeinotoimintaan ja esittävän taiteen toimialan tapauksessa usein luonteeltaan yleishyödylliseen toimintaan voimakkaasti puuttuvia rajoituksia koskevat toimivaltasuhteet, rajoitusten edellytykset ja toimintaa rajoittavien rajoitusten asettamiseksi välttämättömät menettelyt kirjataan lakiin. On myös hyvä, että laissa täsmennetään nyt niitä toimialoja, joita kokoontumisrajoitukset koskevat, jotta erityyppisten toimialojen tasa-arvoisempi kohtelu poikkeuksellisessa tilanteessa on mahdollista.

Haluamme kiittää siitä, miten esityksessä huomioidaan sen vaikutukset kulttuurin toimialaan. Esityksessä tunnistetaan kiitettävästi erityisesti esitystoimintaan liittyvien kiinteiden katsomoiden haaste, kun tarkoi-tuksena on ensisijaisilla keinoilla tuottaa toimintaa siten että asiakkaiden on mahdollista välttää lähikontaktit toisiinsa. Jo tämä pakottaa esittävän taiteen toimialan huomattavasti rajattuun katsomokapasiteettiin ja sitä kautta taloudellisiin menetyksiin jo ennen yleisötilaisuuksien kieltämistä kokonaan. Lisäksi esityksessä tunnis-tetaan hyvin epidemian ehkäisyyn liittyvien rajoitusten ja sulkujen vaikutukset esittävän taiteen kentän työllisyyteen ja erityisesti freelancer-työntekijöiden asemaan.

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto haluaa korostaa sitä, miten tärkeää on, että lain 58 § kaikkien toimenpiteiden covid-19-epidemian ehkäisemiseksi tulee olla määräaikaisia ja perustua parhaaseen mahdol-liseen epidemiologiseen tilannearvioon. Esittävän taiteen kentän kannalta on täysin kestämätöntä, jos hygieniakäytäntöjä ja turvaväliperiaatteita ohjeistetaan tai laajempia kokoontumisrajoituksia asetetaan ns. ”varmuuden vuoksi” tai liian ennenaikaisesti. Kuten todettua, jo velvoite taata asiakkaille turvavälit vaikeuttaa ansaintamahdollisuuksia lähes koko esittävän taiteen toimintakentällä ja aiheuttaa pitkäaikaisia taloudellisia vaikutuksia toimialalle.

Pykäläkohtaisia huomioita:

58 d § *Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.* On kannatettavaa, että alueelliset päätökset julkisten tilojen sulkemisesta voidaan tehdä vain määräajaksi eli kuukaudeksi ja on todella tärkeää, että pykälässä todetaan, että päätös tulisi kumota, jos edellytykset sen voimassa ololle eivät enää täyty. On myös kohtuullista, että velvoite koskee kaikkia toimialoja yhdenvertaisesti, jotta esittävän taiteen toimiala ei joudu rajoittamaan toimintaansa, kun samaan aikaan esimerkiksi liikuntapaikat voisivat pysyä auki.

SUOMEN
TEATTERIJÄRJESTÖJEN
KESKUSLIITTO

7.1.2021

58 g § *Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.* Tilojen sulkeminen on voimakas toimenpide ja on tärkeää, että laissa määritellään sen olevan viimesijainen keino tilanteessa, jossa kaikki muut toimenpiteet on jo tehty. On kuitenkin hyvä, jos lain 58 g § avulla voidaan taide- ja kulttuurialaa ja muita elinkeinotoimialoja kohdella nykyistä yhdenvertaisemmin.

58 h § *Suunnitelma toimenpiteistä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.* Pykälässä mainittu velvoite tehdä kirjallinen suunnitelma on kannatettava ja voi käytännössä auttaa toimijoiden terveysturvallisuutta edistävien muutosten toimeenpanossa. On hyvä, että pykälän yhteydessä todetaan, että suunnitelman sisällöstä ja laatimisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto haluaa vielä korostaa, että tärkeä yleisperiaate kaikkien toimenpiteiden suhteen on oltava, että toimintaa rajoittavat toimenpiteet perustellaan ja niiden mitoitus voidaan perusteluissa suhteuttaa siihen haittaan, joka niistä syntyy yksilöille, yhteiskunnalle ja sen erilaisille toimijoille. Yleisötilaisuuksien tiukat rajoitukset ja julkisten tilojen sulkeminen tulee olla aina viimesijaisia toimenpiteitä epidemian ehkäisyssä.

Esittävän taiteen toimialan intressissä on kuunnella epidemiologian asiantuntijoiden ohjeita, noudattaa viranomaisten määräyksiä ja tehdä oma osuutensa taudin torjunnassa mahdollisimman hyvin. Käytännössä yleisö uskaltaa tulla esityksiin vain, jos luottamus niiden järjestelyjen tasoon on riittävän korkealla.

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliiton hallituksen puolesta,

Kaisa Paavolainen
puheenjohtaja

SUOMEN TEATTERIJÄRJESTÖJEN KESKUSLIITON JÄSENJÄRJESTÖT

Lavastus- ja pukusuunnittelijat ry | Suomen Assitej ry | Suomen Näytelmäkirjailijat ja käsikirjoittajat ry | Suomen Näyttelijäliitto ry | Suomen tanssi- ja sirkustaiteilijat ry | Suomen Teatterinjohtajaliitto ry | Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry | Suomen Teatterit ry | Suomen valo-, ääni- ja videosuunnittelijat ry | Teatterialan Ammattilaiset ry | Teatterikeskus ry | Teme – teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry | Työväen Näyttämöiden Liitto ry